

ИСПАНСКИ · НИВО НАЧИНАЕЩИ

Урок 1

Да четем испански, да се представим и първите основи
на граматиката — с упражнения и отговори

● Произношение

● Да се представим

● SER и ESTAR

● Глаголи и членове

СЪДЪРЖАНИЕ

Съдържание

Въведение Преди да започнем

Глава 1 Да четем испански на глас

Глава 2 Да се представим

Глава 3 Двата глагола „съм“

Глава 4 Съществителни, членове и глаголи

Глава 5 Упражнения

Заключение Какво постигнахте

ВЪВЕДЕНИЕ

Преди да започнем

Испанският има рядко качество: четете се точно както се пише. Щом веднъж усвоите деветте изключения в произношението — те се побират на една страница — можете да четете на глас всеки испански текст без колебание. Това е огромно предимство в началото и точно оттам започва този урок.

След това ще се научите да се представяте, да казвате откъде сте и къде живеете, да различавате двата испански глагола „съм“ и да спрягате в сегашно време трите групи глаголи. Всяко понятие е илюстрирано с цели изречения, а урокът завършва с пет серии упражнения и техните отговори.

Глава 1 — Да четем испански на глас

Глава 2 — Да се представим

Глава 3 — Двата глагола „съм“

Глава 4 — Съществителни, членове и глаголи

Глава 5 — Упражнения

Отделете един-два часа за първо преминаване и се връщайте: упражненията се правят по няколко пъти с полза.

ГЛАВА 1

Да четем испански на глас

Отваряте испански текст за първи път. Добрата новина: за разлика от френския или английския, почти никога няма да гадаете как се произнася дадена дума. Каквото се пише, се чете.

1 Общото правило: всичко се произнася

Всяка буква има един-единствен звук. Няма неми крайни букви, нито гласни, които сменят звука си според съседството. Петте гласни а, е, і, о, и звучат винаги еднакво, ясно и кратко.

Запомнете : Произнасяйте всяка буква, която виждате — освен деветте изключения по-долу.

2 Двойките: RR, LL и CH

RR се търкаля силно: *perro* (куче). **LL** се чете като „й“: *ella* (тя), *raella* звучи „па-е-я“. **CH** се чете „ч“: *chico* (момче).

Класически капан : Внимавайте с двойката *pero* (но) / *perro* (куче): различава ги само търкалянето.

3 Хота: J винаги, G понякога

Буквата **J** — наричана *хота* — се чете „х“: *Jorge*. Буквата **G** се чете „г“ както в *gato*, **освен пред Е и І**, където звучи като хота: *gente*, *gimnasio*.

Рефлексът : Гледайте гласната след G: е или і → „х“; а, о, и → „г“.

4 Буквите, които заблуждават: Н, Z, V и Ñ

Н никога не се произнася: *hola* звучи „ола“. **Z** се чете „с“ в Латинска Америка и Южна Испания. **V** звучи между б и в, често много близо до б. **Ñ** се чете „нь“: *España*.

Запомнете : Испанското Н е буква-призрак: пише се, но не се чува.

5 Ударението показва къде да натиснем

Когато думата носи ударение (*está, llamáis, México*), точно тази сричка се подчертава при говорене. Без писмено ударение правилото е просто: думите, завършващи на гласна, на -п или на -s, се ударяват на предпоследната сричка; всички останали — на последната.

Защо е важно : Както в българския, ударението може да смени думата. За разлика от българския обаче, испанският го отбелязва писмено, когато е нужно.

Деветте изключения с един поглед

RR → търкаляно р (*perro*) · **LL** → й (*ella*) · **CH** → ч (*chico*) · **Ñ** → нь (*España*)

J → х, хота (*Jorge*) · **G** → г, но х пред Е и I (*gente*)

H → не се чете (*hola*) · **Z** → с (*zapato*) · **V** → между б и в (*vivir*)

Девет изключения — и вече можете да четете испански на глас. Това е всичко.

Кое е наистина важното

- Испанският се чете както се пише: никакво колебание, щом изключенията са усвоени.
- G сменя звука си пред E и I — това е изключението, което се среща най-често.
- Писменото ударение показва ударената сричка, нищо друго.

ГЛАВА 2

Да се представим

Първи разговор: да кажем името си, да попитаме за името на другия, да отговорим на „как си“. Три изречения стигат — но зад тях стоят два механизма, които испанският решава различно от българския.

1 Личните местоимения имат род

Единствено число: *yo* (аз), *tú* (ти), *él* (той), *ella* (тя), *usted* (учтивото Вие). Множествено число: формата зависи от групата — ***nosotros / nosotras*** (ние), ***vosotros / vosotras*** (вие), ***ellos / ellas*** (те).

Правилото : Формата на *-as* се използва само когато групата е изцяло женска; щом присъства мъж, се връщаме на *-os*.

2 Usted не е второ лице

Usted е учтиво обръщение към един човек, *ustedes* — към няколко. Граматически обаче се спрягат в **трето лице**: *usted se llama*, *ustedes se llaman*. *Vosotros* е неофициалното „вие“ към група, която тикаме.

Полезно да знаете : В Латинска Америка *vosotros* е изчезнало от употреба: за всички множествени числа се използва *ustedes*.

3 Възвратните глаголи: частицата минава отпред

На български казваме „казвам **СЕ**“ — частицата е след глагола. В испанския при спрежение тя стои **пред** глагола и **се мени по лице**: *me*, *te*, *se*, *nos*, *os*, *se*. В инфинитив обаче се залепва накрая: *llamarse*.

Рефлексът : Запомнете редицата *me · te · se · nos · os · se*: ще служи за всички възвратни глаголи.

4 Llamarse — казвам се

yo **me** llamo · tú **te** llamas · él / ella / usted **se** llama · nosotros **nos** llamamos · vosotros **os** llamáis · ellos / ellas / ustedes **se** llaman.

Честа грешка : Обърнете внимание: *os llamáis*, а не „*vos llamáis*“ — частицата за *vosotros* е **os**.

5 Да попитаме и да отговорим

¿*Cómo te llamas?* — Как се казваш? · ¿*Qué tal?* — Как си? · ¿*Qué tal estás?* (ти) · ¿*Qué tal está?* (той, тя, Вие) · ¿*Qué tal estáis?* (вие, неофициално).

Речникът : Чести отговори: *Muy bien* (много добре) · *Bien* (добре) · *Fenomenal* (страхотно) · *Fatal* (много зле).

Вашият първи разговор

— ¡Hola! ¿*Cómo te llamas?* — Me llamo Georgi. ¿Y tú?

— Me llamo Yasmin. ¿*Qué tal estás?* — Muy bien, gracias. ¿Y tú?

— Fenomenal.

Забележете обърнатите **¿** и **¡**: те отварят всеки въпрос и всяко възклицание. Това е особеност на испанския и е задължителна в писмен вид.

Три реплики — и вече водите разговор за запознанство.

Кое е наистина важното

- Местоименията в множествено число се съгласуват по род: -os при смесена или мъжка група, -as само при женска.
- Usted и ustedes се спрягат в трето лице, никога във второ.
- Възвратната частица стои пред спрегнатия глагол и се мени по лице.

ГЛАВА 3

Двата глагола „съм“

Това е първата истинска трудност в испанския и тя няма аналог в българския: там, където ние имаме един глагол „съм“, испанският има два — и объркването им сменя смисъла на изречението.

1 SER: това, което определя

SER казва какви сме трайно: самоличност, произход, професия, характер, националност. *Soy Yasmin, soy búlgara y soy de Sofía, también soy profesora de español.*

За наизустяване : Спрежение: *soy · eres · es · somos · sois · son.* Неправилен глагол — учи се наизуст.

2 ESTAR: това, което минава

ESTAR казва състоянието в момента: настроение, здраве, временна ситуация, местоположение. *Estoy cansada* (уморена съм днес) · *Estoy en Sofía* (в София съм в момента).

За наизустяване : Спрежение: *estoy · estás · está · estamos · estáis · están.* Също неправилен.

3 Тестът за избор

Задайте си прост въпрос: **може ли това да се промени утре?** Ако да — *estar*. Ако не — *ser*. *Soy búlgara* (ще остана) срещу *estoy cansada* (утре сутрин вече не).

Капанът : Показателен случай: *es aburrido* = той е скучен (характер); *está aburrido* = скучае му (сега).

4 Откъде сме: DE + ser

¿De dónde eres? — Откъде си? · Soy de Bulgaria. · ¿De dónde es Claudia? — Claudia es de Colombia. Произходът е постоянен: винаги ser.

Запомнете : Предлогът **de** посочва произход, както българското „от“.

5 Къде живеем: EN + vivir

¿Dónde vives? — Къде живееш? · Vivo en Sofía. Глаголът vivir (живея) е от трета група: vivo · vives · vive · vivimos · vivís · viven.

Запомнете : Предлогът **en** посочва мястото, където сме или живеем — както българското „в“.

SER или ESTAR — таблица за решение

SER — самоличност, произход, професия, националност, характер, час и дата

ESTAR — настроение, здраве, местоположение, временна ситуация, резултат от промяна

Soy profesora (професия) · Estoy en clase (сега) · Soy de Bulgaria (произход) · Estoy cansada (днес)

Един глагол на български, два на испански: това е разликата, която иска най-много практика.

Кое е наистина важното

- SER за трайното, ESTAR за моментното.
- Тестът: може ли да се промени утре? Да → estar. Не → ser.
- Произходът се казва със ser + de; местоживеенето с vivir + en.

ГЛАВА 4

Съществителни, членове и глаголи

С няколко правила за рода на съществителните и за глаголните окончания ще можете да съставяте цели изречения, вместо да повтаряте научени формули.

1 Родът често се чете в окончанието

Съществителните на **-о** обикновено са от мъжки род (*el libro*, книгата), тези на **-а** — от женски (*la casa*, къщата). Прилагателните се съгласуват по същия начин: *cansado / cansada, búlgaro / búlgara*.

Важна разлика : За разлика от българския, испанският няма среден род — само мъжки и женски.

2 Определителните членове: *el, la, los, las*

el (м.р. ед.ч.), *la* (ж.р. ед.ч.), *los* (м.р. мн.ч.), *las* (ж.р. мн.ч.). *La ciudad* — градът · *los libros* — книгите.

Голямата разлика : Внимание: в испанския членът стои **пред** думата, а не се залепва отзад както в българския (книгата → *la casa*).

3 Неопределителните членове: *un, una, unos, unas*

un libro (една книга) · *una casa* (една къща) · *unos libros* (някакви книги) · *unas casas* (някакви къщи).

Рефлексът : Испанският съгласува систематично член, съществително и прилагателно: *unas casas bonitas*.

4 Три групи глаголи, четими по инфинитива

Първа група на **-AR** (*llamar, hablar*) · втора на **-ER** (*comer, beber*) · трета на **-IR** (*vivir, escribir*). Групата определя окончанията.

Полезно да знаете : Добрата новина: втора и трета група имат почти еднакви окончания.

5 Окончанията в сегашно време

Първа група: -o, -as, -a, -amos, -áis, -an → *llamo, llamas, llama, llamamos, llamáis, llaman*. Втора и трета: -o, -es, -e, -emos/-imos, -éis/-ís, -en → *vivo, vives, vive, vivimos, vivís, viven*.

Детайлът, който има значение : Само първо и второ лице множествено число различават -ER от -IR: *comemos / vivimos*.

Речникът на урока

Поздрави: buenos días (до 12 ч.) · buenas tardes (след 12 ч.) · buenas noches (вечер и при лягане) · buen día (хубав ден)

Изрази: hola · gracias · muy bien · bien · fenomenal · fatal · hoy (днес)

Думи: España · español / española · Bulgaria · búlgaro / búlgara · la ciudad · el libro · la casa · cansado / cansada

Трийсетина думи стигат за първия разговор.

Кое е наистина важното

→ Родът често се познава по окончанието: -o мъжки, -a женски; среден род в испанския няма.

→ Членът стои пред думата, за разлика от българския.

→ Три групи глаголи, но само две серии окончания.

ГЛАВА 5

Упражнения

Направете ги първо без да гледате отговорите, после ги повторете след няколко дни: разреденото повторение е това, което трайно усвоява глаголните форми.

1 Произношение — прочетете на глас

1. gente 2. hola 3. paella 4. Jorge 5. perro 6. España 7. gato
8. chico

Отговори : 1. „хенте“ (хота пред Е) · 2. „ола“ (нямо Н) · 3. „па-е-я“ (LL = й) · 4. „хорхе“ · 5. търкаляно р · 6. „еспаня“ (Ñ) · 7. твърдо г пред А · 8. „чико“

2 Попълнете с възвратната частица

1. Yo ____ llamo Ana. 2. ¿Cómo ____ llamas? 3. Nosotros ____ llamamos Pedro y Luis. 4. Vosotras ____ llamáis. 5. Ellos ____ llaman.

Отговори : 1. me · 2. te · 3. nos · 4. os · 5. se

3 SER или ESTAR?

1. Yo ____ de Bulgaria. 2. Hoy ____ (yo) muy cansada. 3. Ella ____ profesora. 4. Nosotros ____ en Sofía. 5. ¿Cómo ____ (tú)?

Отговори : 1. soy (произход) · 2. estoy (състояние днес) · 3. es (професия) · 4. estamos (място в момента) · 5. estás (как си)

4 Спрегнете в сегашно време

1. hablar (yo) 2. vivir (tú) 3. comer (nosotros) 4. llamar (vosotros) 5. escribir (ellos)

Отговори : 1. hablo · 2. vives · 3. comemos · 4. llamáis · 5. escriben

5 Преведете на испански

1. Казвам се Мария. 2. Откъде си? 3. Живея в София. 4. Тя е българка. 5. Днес съм уморен.

Отговори : 1. Me llamo María. · 2. ¿De dónde eres? · 3. Vivo en Sofía. · 4. Ella es búlgara. · 5. Hoy estoy cansado.

Как да работите с урока

Ден 1: прочетете целия урок и направете упражненията, без да гледате отговорите.

Ден 3: повторете упражнения 2, 3 и 4 — глаголните форми се усвояват чрез повторение.

Ден 7: преведете отново упражнение 5, после се представете на глас, без да четете.

Двадесет минути три пъти струват повече от един час наведнъж.

Кое е наистина важното

→ Упражненията се повтарят: първият опит показва какво мислим, че знаем, третият — какво наистина знаем.

→ Четенето на глас е задължително в испанския — произношението е редовно и бързо става автоматично.

→ Да се представите без да четете е истинският тест на урок 1.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Какво постигнахте

Какво вече можете

- ☐ Да четете на глас всеки испански текст, без колебание в произношението
- ☐ Да се представите, да попитате за името на някого и да отговорите на „как си“
- ☐ Да казвате откъде сте и къде живеете
- ☐ Да избирате между SER и ESTAR според това, което искате да изразите
- ☐ Да спрягате в сегашно време правилен глагол от трите групи

За практикуване тази седмица

- ☐ Прочетете урока на глас — произношението се усвоява с говорене, не с гледане
- ☐ Повторете упражнения 2 до 4, без да гледате отговорите
- ☐ Представете се на испански пред огледалото, без да четете: име, произход, местоживееене, настроение

Продължението

- ☐ Урок 2: числата, часът, семейството и най-честите неправилни глаголи
- ☐ Картите за преговор към този урок се изтеглят отделно от domaformalis.com

Петте неща, които не бива да забравяте

1. Девет изключения в произношението — и испанският се чете без колебание.
2. Възвратната частица стои пред глагола и се мени по лице: me, te, se, nos, os, se.
3. Usted и ustedes се спрягат в трето лице.
4. SER за трайното, ESTAR за преходното.
5. Три групи глаголи, две серии окончания.

Тези пет точки стигат за първия разговор на испански.

Този урок следва и допълва курса на Yasmine, преподавателка по испански в София. Обясненията са разширени (ударение, род на съществителните, членове) и допълнени с упражнения с отговори, за да може да се работи самостоятелно.

За повече потърсете **картите за преговор** към този урок на Domaformalis, а ако желаете уроци на живо с преподавател — свържете се с нас.

DOMAFORMALIS

domaformalis.com

La formation facile pour tous et partout